

Орієнтовні вимоги до оцінювання результатів навчання учнів 3 класу Нової української школи

Загальні критерії оцінювання учнів 3 класу з навчального предмету з природничої, громадянської та історичної, соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі.

**ПРИРОДНИЧА, ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА,
СОЦІАЛЬНА ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТНІ ГАЛУЗІ**

«Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

Людина

знає, що спільного та чим відрізняється людина від інших живих істот (мислення, мова, праця, спілкування і взаємодія з іншими людьми)
розповідає про частини тіла людини, їх значення; правила догляду за ними;
володіє найпростішими гігієнічними навичками, навичками самообслуговування
називає умови здорового способу життя (харчування, турбота про здоров'я, уникнення шкідливих звичок);
пояснює, як змінюється людина упродовж життя, наводить приклади з власного досвіду;
пояснює, як суспільні групи (сім'я, дитячий колектив, друзі) впливають на розвиток людини
виявляє інтерес до своєї зовнішності,
розповідає про себе, свої захоплення;
прагне до акуратності
розпізнає риси характеру і дає їм оцінку;
називає риси характеру, які сприяють і ті, що заважають досягненню успіху в житті, спілкуванню з іншими;
пояснює, як досягнення мети залежить від наполегливості й старанності
володіє прийомами планування робочого часу, тренування уваги, пам'яті;
підтримує порядок на робочому місці;
виявляє пізнавальну активність на уроках;
співпрацює і взаємодіє з іншими у різних ситуаціях (навчання, гра)

Людина серед людей

називає правила поведінки у сім'ї, школі, громаді;
розуміє почуття відповідальності перед родиною
пропонує вирішення посильних проблем школи, громади;
співпрацює і взаємодіє з іншими у збереженні традицій школи;
долучається до корисних справ у класі, школі;
виявляє інтерес до пізнання і збереження традицій школи;
пізнавальну активність на уроках;
розуміє переваги доброго ставлення до інших на прикладах вияву таких

якостей: чесність, доброзичливість, подільчивість, працьовитість, ввічливість на противагу хитрощам, байдужості, жадібності, лінощам, безкультурності;
вирішує конфлікти мирним шляхом;
дотримується правил шкільного розпорядку; правил поведінки під час шкільних і громадських заходів
називає об'єкти громадського простору своєї місцевості;
демонструє ставлення до приватної власності своєї та інших як до цінності;
аргументує неприпустимість порушення приватного простору;
бере участь в обговоренні правил поведінки у громадському транспорті, кінотеатрі, бібліотеці та ін., *аргументує* їх доцільність на прикладах

Людина у суспільстві

усвідомлює свою належність до українського суспільства; необхідність толерантних взаємин між людьми;
має уявлення про державну символіку України; свою приналежність до України;
ділиться з іншими інформацією про права кожної дитини (право на навчання, медичну допомогу, відпочинок, захист від жорстокого поводження);
виявляє інтерес до пізнання минулого і сучасного України; участі у відзначенні пам'ятних подій, державних і народних свят;
розпитує старших і *збирає інформацію* про свій край, про минуле, історії назв;
володіє навичками поводження в урочистих ситуаціях, у пам'ятних місцях;
розуміє сутність правопорушень як порушень прав інших людей; *міркує* на цю тему, *наводить приклади*;
обґрунтовує необхідність відповідати за свої вчинки; *встановлює взаємозв'язки* у соціальному житті (між вчинком і наслідком, порушенням правил і відповідальністю);
передбачає наслідки своїх вчинків;
розповідає про значення праці людей різних професій для країни;
усвідомлює: себе громадянином України;
виявляє патріотичні почуття, шанобливе ставлення до символів держави традицій і звичаїв твого краю

Людина і світ

має уявлення про різноманітність народів у світі, їхніх культур і звичаїв; *наводить приклади* звичаїв інших народів, світових досягнень; співробітництва країн;
обґрунтовує необхідність толерантного ставлення до різноманітності культур і народів світу;
виявляє інтерес і повагу до різних культур і звичаїв незалежно від зовнішності, мови, належності до інших культур

Природа

*наводить приклади тіл і явищ природи;
розрізняє і називає тіла неживої і живої природи; тіла природи і ті, що створила людина;
складає перелік тіл неживої/живої природи на основі власних спостережень;
виявляє у природному оточенні тіла неживої і живої природи, встановлює зв'язки між ними;
описує явища природи, висловлює своє враження від них;
розповідає про явища природи, що вивчалися і/або які доводилось спостерігати
називає джерела інформації про природу;
розрізняє і використовує обладнання для дослідження природи;
співвідносить органи чуття/обладнання для вивчення природи з інформацією, отриманою з їх допомогою;
пояснює необхідність вивчення природи;
здійснює пошук та аналіз інформації про тіла/явища природи у різних джерелах (виданнях природничого змісту, інтернет-ресурсах тощо), в тому числі з використанням технічних приладів і пристроїв;
виділяє головне в інформації природничого змісту, висловлює враження щодо неї;
презентує інформацію про природу у вигляді повідомлення, малюнку, схеми, презентації тощо;
проводить спостереження тіл і явищ у найближчому природному оточенні за планом, фіксує результати, презентує їх;
ставить і відповідає на запитання щодо дослідження тіла/явища природи;
аналізує основні кроки дослідження, передбачені планом, пропонує власні ідеї;
формулює припущення і перевіряє їх у ході дослідження за наданим або самостійно складеним планом;
визначає самостійно або у групі, що необхідно для проведення дослідження (обладнання, інформація тощо);
виконує самостійно/у парі/у групі дослідження тіла/явища природи за планом/інструкцією (об'єкти дослідження обирає самостійно або надаються вчителем);
обговорює у парі/групі і презентує результати дослідження у різний спосіб (схеми, фото- чи відеозвіти, презентації, моделі та інші);
формулює з допомогою вчителя висновки за результатами виконання дослідження;
аналізує виконання дослідження, виявляє помилки, пропонує способи їх*

виправлення, називає чинники успіху;
робить висновок: нові знання про природу можна отримати із різних джерел, зокрема у результаті проведення досліджень;
виявляє емоційно-ціннісне ставлення до природи та її вивчення, повагу до себе та інших виконавців спільного дослідження;
наводить приклади речовин;
виявляє у своєму оточенні тіла неживої природи і *класифікує* їх за певними ознаками (формою, кольором, станом тощо);
досліджує глину, крейду, молоко, повітря або інші тіла неживої природи і *робить висновок* про їхні властивості (колір, стан, твердість, прозорість, текучість, плавучість, крихкість, сипкість та інші);
порівнює тіла неживої природи за зовнішніми ознаками/на основі досліджених властивостей;
досліджує за інструкцією властивості речовин (води, заліза, цукру, кухонної солі, крохмалю);
застосовує знання про основні дії під час дослідження властивостей тіл і речовин;
наводить приклади водойм, гірських порід, корисних копалин та їх використання;
розпізнає і *називає* гірські породи (пісок, глину, вапняк, граніт), корисні копалини у колекціях; *складає розповідь* про поширення води на планеті, використання води людиною, значення повітря для рослин, тварин, людини;
пояснює значення води у природі; зміни станів води; значення гірських порід і корисних копалин у добробуті людини; необхідність охорони водойм і догляду за ґрунтом;
описує способи очищення води і *практикує* деякі з них (відстоювання, фільтрування);
досліджує у парі/у групі властивості повітря; властивості ґрунту, гірських порід, складає колекції;
ділиться інформацією з іншими щодо вживання достатньої кількості води щодоби, користі прогулянок на свіжому повітрі;
моделює кругообіг води у природі;
застосовує знання для економного використання води у побуті;
виявляє шану до традицій українського народу у ставленні до води, повітря, ґрунту;
має уявлення про організми – тіла живої природи: рослини, тварини, гриби, бактерії;
називає ознаки рослин і тварин, органи рослин і тварин, умови, необхідні для життя різних організмів (рослин, тварин, людини); природні угруповання; заходи охорони рослин і тварин;
наводить приклади рослин і тварин Червоної книги України, *пояснює*

необхідність їх охорони;
описує значення води, повітря, світла, тепла для організмів; поведінку тварин на основі власних спостережень та інформації, отриманої з додаткових джерел; вплив сезонних і добових змін на життя рослин, поведінку тварин; роль організмів у природі; свою участь в охороні рослин і тварин;
розпізнає і називає рослини, тварин, гриби різних груп (по 2-3 представники);
виявляє та описує пристосування рослин і тварин до умов існування;
порівнює і класифікує рослини, тварин за певними ознаками;
співвідносить рослини і тварин (на зображеннях, у колекціях тощо) з умовами їх існування;
моделює взаємозв'язки між рослинами і тваринами, організмами і навколишнім середовищем;
досліджує умови, необхідні для росту і розвитку рослин;
спостерігає та описує розвиток молодих рослин, які вирощено з різних частин рослини (насінини, бульби, живця, пагона); поведінку тварин;
доглядає за рослиною (-ами)/твариною(-ами) і *ділиться* своїм досвідом з іншими;
робить висновок про зв'язки організмів між собою і з неживою природою, *виявляє* емоційно-ціннісне ставлення до представників живої природи, *підключається* про них

Людина і природа

наводить приклади матеріалів та їх використання, технологій і винаходів людства, *аналізує* їх вплив на життя людини і природу;
двізнається з різних джерел про професії, пов'язані з діяльністю людини у природі;
обговорює використання людиною енергії води і повітря, переваги і ризики цього;
пояснює роль природи у житті людини;
характеризує способи збереження й охорони природи на планеті;
висловлює і аргументує свою позицію щодо зв'язків людини і природи;
ідентифікує вивчені матеріали у виробках;
досліджує властивості матеріалів;
долучається до природоохоронних заходів і *ділиться інформацією* про них з іншими;
пропонує способи повторного використання речей, економного використання води, електроенергії, зменшення витрат тепла в оселі;
дотримується правил безпечної поведінки у природі (у лісі, на воді тощо);
оцінює власну поведінку і поведінку інших людей у природі;
розуміє цінність природи для життя людей, залежність якості життя людей від стану навколишнього середовища;

бережливо ставиться до природи.